

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Запорізький національний технічний університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання кваліфікаційної дипломної магістерської роботи
за освітньо-професійною програмою «Міжнародний бізнес» спеціальності 292
«Міжнародні економічні відносини» освітнього ступеня магістр всіх форм
навчання

Запоріжжя
2017

Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної дипломної магістерської роботи за освітньо-професійною програмою «Міжнародний бізнес» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітнього ступеня магістр всіх форм навчання / Укл.: Прушківська Е.В., Лазнева І.О., Венгерська Н.С., Салімонов О.Ю. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. – 37 с.

Методичні рекомендації містять правила оформлення кваліфікаційної дипломної магістерської роботи і призначені для здобувачів вищої освіти ступеня магістр за освітньо-професійною програмою «Міжнародний бізнес» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини». У методичному виданні надано вимоги та пояснення щодо структури роботи магістра, змісту окремих її розділів, оформлення роботи в цілому, її складових та елементів, порядку рецензування роботи, допуску до захисту та захисту випускних кваліфікаційних робіт.

Укладачі:

Прушківська Е.В., проф., д.е.н.
Лазнева І. О., доц., к. і. н.
Венгерська Н.С., ст. викл., к.е.н.
Салімонов О. Ю., викл.

Рецензент:

Відповідальний за випуск:

Прушківська Е.В., проф., д.е.н.

Затверджено на засіданні кафедри «Міжнародні економічні відносини»
Протокол № 1 від 29.08.2017 р.

ЗМІСТ

1. Загальні положення та етапи виконання магістерської роботи.....	4
2. Вибір та затвердження теми магістерської роботи.....	6
3. Розподіл функцій керівника магістерської роботи і студента.....	7
4. Підготовка магістерської роботи та її структура.....	9
5. Оформлення магістерської роботи.....	18
6. Підготовка відгуку та рецензії для допуску до захисту магістерської роботи.....	22
7. Підготовка презентації та доповіді до захисту магістерської роботи...	24
8. Захист та критерії оцінювання магістерської роботи.....	25
Додаток А Приклад оформлення титульної сторінки.....	28
Додаток Б Приклад оформлення завдання на кваліфікаційну дипломну магістерську роботу.....	29
Додаток В Приклад оформлення реферату.....	31
Додаток Г Приклад оформлення змісту.....	32
Додаток Д Приклад оформлення переліку умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів.....	33
Додаток Е Приклад оформлення відгуку наукового керівника.....	34
Додаток Ж Приклад оформлення рецензії на магістерську роботу.....	35
Додаток И Приклад заповнення форми опису роботи магістра згідно стандарту метаданих Дублінське ядро.....	36
Додаток К Приклад оформлення таблиць та рисунків.....	38

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Магістерська робота – це самостійна індивідуальна кваліфікаційна робота з елементами дослідництва та інновацій, яка є підсумком теоретичної та практичної підготовки в межах нормативної та вибіркової складових освітньо-професійної програми підготовки магістрів. Магістерська робота є формою контролю набутих магістрантом у процесі навчання інтегрованих знань, умінь, навичок, необхідних для виконання професійних обов'язків.

Робота виконується на основі стандартів вищої освіти, Національного стандарту України ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання», Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання», ДСТУ 3582:2013 «Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень в українській мові. Загальні вимоги та правила», Положення «Про перевірку в Запорізькому національному технічному університеті кваліфікаційних випускних робіт (дипломних робіт/проектів) здобувачів вищої освіти на академічний плагіат».

Виконання і захист магістерської роботи є завершальним етапом навчання та формою атестації здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини».

Назва магістерської роботи має бути стислою, відповідати освітній і науковій галузям, суті проблеми, що вирішується.

Метою магістерської роботи є проведення теоретичних та практичних досліджень, поглиблене осмислення професійної проблеми, розробка інноваційних пропозицій у галузі міжнародних економічних відносин або наукової діяльності та заходів щодо їх впровадження.

Завдання магістерської роботи залежить від освітньої програми підготовки магістрів і полягає у дослідженні об'єкту, науковому обґрунтуванні результатів дослідження та практичному використанні їх у суб'єктах господарювання.

Практичне виконання магістерської роботи за освітньо-професійною програмою підготовки проводиться у формі наукових досліджень в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом науково-педагогічного працівника університету та фахівця з даного фаху. Етапи практичної підготовки магістерської роботи фіксуються у індивідуальному плані студента магістратури.

Наповнення магістерської роботи вміщує критичний аналіз літературних джерел та їх узагальнення, опис досліджених фактів, явищ і закономірностей та одержаних власних результатів досліджень. Висновки ґрунтуються на основі власних досліджень, викладаються чітко і лаконічно. Запропоновані інноваційні рішення мають бути науково обґрунтованими з відповідним

аналізом та прогнозом щодо результатів їх впровадження, з аналізом ризиків, що при цьому можуть виникнути.

Результати наукових досліджень викладаються логічно та аргументовано. При цьому слід уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології. Магістерська робота може містити знаковий апарат (формули, графіки, діаграми, схеми, таблиці тощо).

Магістерська робота виконується державною мовою (українською) з урахуванням орфографічних, пунктуаційних та стилістичних норм.

Наукову інформацію в ній необхідно викладати у повному обсязі, висвітлюючи одержані результати дослідження, з детальним описом методів дослідження. Наукова інформація має бути висвітлена на фактичному матеріалі з обґрунтуванням новизни та практичного значення роботи.

Основними етапами підготовки та виконання магістерської роботи є:

- вибір теми та її затвердження;
- розробка завдання та складання поетапного плану виконання магістерської роботи;
- опрацювання літературних джерел;
- збирання фактичного матеріалу під час практики;
- обробка матеріалу із застосуванням сучасних методів статистичного аналізу;
- написання першого варіанту тексту роботи, подання його на ознайомлення керівнику;
- усунення недоліків, написання заключного варіанту тексту, оформлення магістерської роботи;
- отримання відгуку керівника магістерської роботи;
- подання зброшурованої у твердій палітурці завершеної магістерської роботи на кафедру;
- внутрішнє рецензування магістерської роботи;
- попередній захист магістерської роботи на засіданні випускової кафедри;
- подання електронної версії роботи з формою опису роботи магістра для перевірки на плагіат;
- захист магістерської роботи на засіданні екзаменаційної комісії (далі – ЕК).

Двічі за період навчання студент магістратури проходить атестацію на засіданні випускової кафедри, де звітує про стан виконання індивідуального плану та магістерської роботи. За результатами звіту керівник доповідає про хід виконання індивідуального плану, помилки і неточності у виконанні магістерського дослідження, визначаючи способи їх усунення. У результаті обговорення приймається рішення “атестувати”, “атестувати умовно”, “не атестувати” студента, яке відображається у протоколі засідання кафедри.

Магістерська робота – це кваліфікаційний документ, на підставі якого екзаменаційна комісія визначає рівень теоретичної підготовки випускника та його готовність до самостійної роботи за фахом і приймає рішення про присвоєння кваліфікації.

До захисту магістерської роботи на ЕК допускаються студенти, які успішно склали екзаменаційні сесії, пройшли переддипломну практику (стажування), захистили відповідний звіт, виконали всі завдання індивідуального плану, пройшли попередній захист магістерської роботи на випусковій кафедрі та пройшли перевірку на плагіат.

Студентам, які успішно склали державні екзамен та захистили магістерську роботу відповідно до освітньої програми підготовки, рішенням ЕК присуджується відповідний ступінь вищої освіти та присвоюється відповідна кваліфікація.

2. ВИБІР ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Вибір проблеми дослідження – відповідальний момент, від якого значною мірою залежить успіх всього дослідження студента. Проблема дослідження обирається на основі наукових інтересів студента, тематики наукових досліджень кафедри, замовлень різних суб'єктів господарювання тощо.

Вибір проблеми наукових досліджень для виконання магістерської роботи не обмежується аспектами міжнародних економічних відносин, окремими галузями світової економіки, видами діяльності, організаційно-правовими формами та формами власності підприємств, установ та організацій, на матеріалах яких буде ґрунтуватися магістерська робота. Як правило, вибір студентом теми магістерської роботи обумовлений виконанням окремих індивідуальних робіт з елементами наукових досліджень у минулому. Такий підхід до організації процесу написання магістерської роботи є ефективним, адже у процесі поточного навчання студенти вже набули певних знань з обраної проблеми досліджень, тому здатні більш компетентно вирішувати питання удосконалення практичної діяльності.

Право вибору теми магістерської роботи надається студенту в межах орієнтовної тематики, яка розробляється кафедрою міжнародних економічних відносин та погоджується з деканатом факультету, що забезпечує реалізацію вибіркової складової освітньо-професійної програми підготовки магістрів з урахуванням пропозицій і потреб суб'єктів господарювання.

При виборі теми магістерської роботи слід керуватися власними навчальними та науково-дослідними інтересами, наявністю теоретичної бази та власних розробок, можливістю отримання необхідних матеріалів під час проходження переддипломної практики (стажування), орієнтацією на характер майбутньої професійної діяльності.

При виборі теми магістерської роботи слід враховувати її актуальність і новизну, наявність наукової бази для виконання, можливість отримання та опрацювання експериментального матеріалу, наявність власних науково-теоретичних і методичних розробок, майбутнє місце працевлаштування.

Виконання магістерської роботи базується на матеріалах обраного об'єкту дослідження. Крім того, визначається місце об'єкта дослідження на мега-, мезо-, мікро- рівні в галузі міжнародних економічних відносин. Не

дозволяється виконувати магістерську роботу кільком студентам однієї академічної групи з однієї й тієї ж теми, на базі одного і того самого суб'єкту дослідження.

Студентам заочної форми навчання пропонується обирати тему магістерської роботи з урахуванням потреб виробництва в руслі міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу.

Закріплення за студентами тем магістерських робіт і керівників оформлюється наказом ректора.

Тема магістерської роботи може бути уточнена за заявою студента магістратури на засіданні кафедри, але не пізніше, ніж за шість місяців до визначеного терміну подання завершеної магістерської роботи до захисту. Зміна теми магістерської роботи оформлюється наказом ректора університету за поданням деканату факультету.

Для наукового керівництва магістерською роботою наказом ректора за поданням кафедри призначається керівник. За студентом освітньо-професійної програми підготовки закріплюється один керівник.

3. РОЗПОДІЛ ФУНКЦІЙ КЕРІВНИКА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ І СТУДЕНТА

Керівник магістерської роботи виконує такі функції:

- пропонує студентам магістратури теми магістерських робіт відповідно до свого наукового напрямку діяльності, спеціалізації, магістерської програми та потреб суб'єктів господарювання;
- формує разом зі студентом магістратури завдання на підготовку магістерської роботи;
- надає допомогу у підготовці індивідуального плану роботи та контролює його виконання;
- протягом всього періоду навчання на основі аналізу підготовлених студентом магістратури матеріалів фіксує його виконання, про що звітує на засіданні кафедри;
- рекомендує студенту необхідну нормативну, навчальну, довідкову літературу та інші джерела для самостійного опрацювання;
- надає консультативну допомогу студентові під час виконання ним роботи згідно із затвердженим на кафедрі розкладом і графіком самостійної роботи;
- аналізує та контролює організацію самостійної роботи студента магістратури;
- залучає студентів магістратури до наукової роботи;
- допомагає студенту готувати наукові публікації за результатами досліджень і сприяє їх опублікуванню у фахових виданнях, матеріалах наукових конференцій, симпозіумів, круглих столів та ін.;
- рекомендує бази та забезпечує відповідну якість проходження науково-дослідної практики;

- несе відповідальність за випадки виявлення академічного плагіату у магістерській роботі студента;
- готує об'єктивний відгук на магістерську роботу перед її захистом на кафедрі;
- бере участь у засіданні кафедри під час попереднього захисту магістерської роботи..

Керівник магістерської роботи несе особисту відповідальність за повноту і якість виконання вищезазначених функцій.

Студент виконує такі функції:

- визначається з темою магістерської роботи відповідно до своєї спеціалізації та магістерської програми;
- разом з керівником формує завдання на підготовку магістерської роботи;
- складає індивідуальний план роботи і відповідає за його вчасне виконання;
- добирає і опрацьовує нормативні документи, навчальну, наукову й довідкову літературу та інші джерела;
- критично аналізує позиції різних авторів на проблеми, що мають безпосереднє відношення до роботи та визначає своє особисте ставлення до них;
- узагальнює матеріали та застосовує сучасні методи і методики наукових досліджень;
- використовує набуті в процесі навчання теоретичні знання, практичні навички;
- опановує методику досліджень стосовно, об'єкта, предмета дослідження, мети, завдань;
- знаходить аналоги розв'язання проблеми у національній та зарубіжній практиці, адаптує їх до даного предмета (об'єкта) дослідження;
- самостійно приймає оптимальні рішення;
- у період практики на основі теоретичних положень та методики досліджень ґрунтовно і всебічно вивчає стан справ у реальних умовах з предмету досліджень та добирає фактичний матеріал;
- на основі теоретичних положень (перший розділ) та фактичного стану справ з предмету досліджень (другий розділ) опрацьовує третій проектно-рекомендаційний, конструктивний розділ, робить висновки і подає керівникові на перевірку;
- усуває суттєві недоліки, що виявились у процесі попереднього захисту на кафедрі;
- отримує відгук керівника магістерської роботи;
- використовуючи сучасні інформаційні технології, готує презентацію магістерської роботи, яку демонструє під час попереднього захисту на кафедрі, а в подальшому на засіданні ЕК;
- переплітає роботу і подає з відгуком керівника завідувачу кафедри, який засвідчує своїм підписом її допуск до розгляду на засіданні ЕК;

- отримує рецензію на роботу від фахівця в даній галузі та готує відповіді на зауваження;

- подає електронну версію магістерської роботи відповідальному за наповнення і функціонування інституційного репозитарію випускними магістерськими роботами відповідного факультету для перевірки на плагіат не пізніше ніж за 10 днів до захисту перед ЕК;

- несе персональну відповідальність за наявність академічного плагіату у магістерській роботі;

- доповідає на засіданні ЕК відповідно до графіку, встановленого деканатом факультету.

Студент повинен виконувати перераховані вище функції у терміни, встановлені керівником. Студент магістратури несе особисту відповідальність за якість виконання, автентичність роботи та своєчасність підготовки матеріалів.

4. ПІДГОТОВКА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

Зміст магістерської роботи має свідчити про рівень фахової підготовки студента магістратури до професійної або наукової діяльності, а саме, здатність:

- використовувати набуті в процесі навчання теоретичні знання, практичні навички;

- аналізувати джерела інформації, в першу чергу наукові;

- узагальнювати матеріали та застосовувати сучасні методи і методики наукових досліджень;

- використовувати сучасні інформаційні технології;

- обґрунтовано використовувати національний та міжнародний досвід при висвітленні досліджуваних питань;

- знаходити аналоги розв'язання проблеми у національній та зарубіжній практиці, адаптувати їх до конкретного предмета (об'єкта) дослідження;

- за результатами аналізу самостійно приймати оптимальні рішення.

Після вибору та затвердження теми студент повинен чітко визначити мету роботи, об'єкт т предмет дослідження, послідовність написання; підібрати відповідну наукову літературу та нормативно-інструктивні матеріали. Допомогу у вирішенні цих питань можуть надавати керівник, завідувач кафедри, співробітники навчальної лабораторії та працівники наукової бібліотеки університету.

Правильне формулювання мети та об'єкта дослідження дає змогу визначити коло завдань, які постають перед студентом, вибрати необхідну інформацію й уникнути зайвої і непотрібної роботи.

Магістерська робота готується на конкретних матеріалах міжнародної та національної економіки, регіонів, галузей, підприємств, і тому результати дослідження повинні мати практичне значення.

Магістерська робота повинна:

- відображувати сучасний стан та тенденції світового економічного розвитку та України;

- показати рівень спеціальної підготовки студента, який відповідає кваліфікаційним вимогам спеціалізації міжнародного бізнесу та здібності і вміння застосовувати отримані знання з фахових дисциплін для вирішення реальних та практичних задач, використанні емпіричних і теоретичних методів дослідження;

- виконуватися на практичних матеріалах конкретних суб'єктів, організацій, установ або галузевих матеріалах;

- базуватись на застосуванні прогресивних методів економічних досліджень;

- містити аргументацію актуальності теми, її теоретичної і практичної цінності;

- відображати самостійність і системність підходу студента у виконанні досліджень з конкретної проблеми;

- свідчити про знання студента наукової літератури з обраної теми, міжнародних документів, законодавчих актів України й урядових рішень, нормативних актів, положень, інструкцій, стандартів тощо;

- містити аналіз різних точок зору з вказівками на джерела (у вигляді посилань або цитувань) і обов'язкове формулювання аргументованої позиції щодо порушення у роботі дискусійного питання;

- повністю розкривати тему дослідження, мати обґрунтування висновків і пропозицій, які мають науковий та практичний інтерес.

Складання плану магістерської роботи є важливим відповідальним етапом підготовчої роботи. Перш ніж розробити план до теми, слід ознайомитися з літературними джерелами, які висвітлюють відповідні теоретичні та методичні проблеми. Це дасть студентові змогу детальніше уявити собі структуру роботи, послідовно викласти її зміст, точніше розкрити коло питань, які мають бути вирішені. План повинен концентровано відображати зміст вибраної теми, напрям її дослідження, постановку окремих питань, послідовне, логічне, взаємопов'язане викладання результатів. У процесі написання роботи план може вдосконалюватися: одні питання будуть з'ясовуватися, інші – вилучатися, або ж відхилятися.

Структура й зміст роботи, співвідношення розділів визначаються її темою і містять:

1. Титульний аркуш (Додаток А).
2. Завдання до виконання кваліфікаційної дипломної магістерської роботи (Додаток Б).
3. Реферат (Додаток В).
4. Зміст (Додаток Г).
5. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів (за необхідності) (Додаток Д).
6. Вступ.
7. Основна частина.
8. Висновки.

9. Перелік джерел посилань.

10. Додатки.

Обсяг роботи без урахування додатків повинен складати не більше **100–110 сторінок**.

До магістерської роботи додаються **додаткові документи та матеріали**:

1. Письмовий відгук керівника магістерської роботи з характеристикою діяльності випускника під час виконання роботи (Додаток Е).

2. Письмова рецензія рецензента з оцінкою магістерської роботи за прийнятою шкалою оцінки знань (Додаток Ж).

3. Форма опису роботи магістра згідно стандарту метаданих Дублінське ядро (Додаток И). Подається одночасно з магістерською роботою в електронному та паперовому вигляді. Форму готує студент, а керівник підписує.

4. Електронна копія роботи на CD-диску у форматах .docx та .pdf з типовими – іменами файлів: `Diplom_Ivanenko_2018.docx` та `Diplom_Ivanenko_2018.pdf`. Всі сторінки диплому, що заповнюються вручну (титульна сторінка з підписами, лист завдання) повинні бути відскановані і додані до файлу у форматі .pdf

Місцеположення додаткових документів – вложений конверт формату А5 під жорстку обкладинку в кінці магістерської роботи.

4.1 Титульний аркуш

Титульний аркуш (Додаток А) містить назву навчального закладу, факультету (інституту), кафедри, тему магістерської роботи, код і назву спеціальності, прізвище та ініціали автора, прізвище, ініціали керівника та його науковий ступінь і вчене звання, прізвище й ініціали, календарний рік захисту. На титульному аркуші обов'язковою є наявність підписів студента та наукового керівника.

4.2 Завдання до виконання кваліфікаційної дипломної магістерської роботи.

Завдання до виконання кваліфікаційної дипломної магістерської роботи видається в місячний термін з дня реєстрації наказу про затвердження тем. Форму завдання наведено у додатку Б.

4.3 Реферат.

Реферат магістерської роботи містить характеристику самої роботи (інформацію щодо структури, кількості додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел; обсяг магістерської роботи у сторінках), мету, об'єкт, предмет, методи дослідження, стислий виклад основного змісту (анотацію), та ключові слова українською, англійською та російською мовами. Ключові слова (слова специфічної термінології за темою, які найчастіше зустрічаються у роботі) наводяться у називному відмінку. Кількість ключових слів – 5-7. Обсяг реферату – 2-3 сторінки. Зразок реферату подано у додатку В.

4.4 Зміст.

Зміст подається після реферату магістерської роботи і містить найменування та номери перших сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів

(якщо вони мають заголовки), зокрема завдання на магістерську роботу, реферату, переліку умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів, вступу, розділів, висновків, переліку джерел посилання, додатків (Додаток Г).

4.5 Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів подають у магістерській роботі окремим списком перед вступом, якщо вжито специфічну термінологію, а також маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо. Перелік друкують двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять скорочення, справа – їх детальну розшифровку. Приклад оформлення умовних позначень подано в додатку Д.

4.6 Вступ.

Вступ призначено для обґрунтування актуальності теми роботи, формулювання мети і завдання дослідження. Обсяг вступу, що рекомендується – до 3 сторінок. Він має містити наступну інформацію:

1. Актуальність теми, при висвітленні якої коротко викладається сучасний стан розглянутої проблеми та **ступінь вивчення проблеми** – коротко вказуються прізвища (ініціали) авторів, що внесли найбільш вагомий внесок у розробку проблеми з посиланнями в квадратних дужках на номери джерел у переліку посилань; **необхідність подальших досліджень**.

Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне - сутність проблеми або наукового завдання. Ступінь вивчення проблеми – це коротка характеристика раніше виконаних досліджень з даної тематики. Тут слід назвати авторів, що вивчають або вивчали дану проблематику, оцінити якість і глибину їх розробок, коротко викласти різні точки зору і підходи до вирішення того чи іншого питання, пропозиції окремих авторів, а також висловити своє ставлення до вирішення проблеми, запропонувавши правильний та економічно обґрунтований варіант її вирішення.

2. Мета та завдання дослідження. Для обґрунтування актуальності обраної теми необхідно сформулювати мету дослідження та виділити ті завдання, що потрібно вирішити для досягнення поставленої мети.

Мета – це уявний, ідеальний образ, що передбачає результати діяльності, кінцевий підсумок роботи. Ціль роботи повинна полягати в рішенні проблемної ситуації шляхом її аналізу й знаходженні нових закономірностей між явищами. Правильна постановка мети – процес не менш важливий, ніж формулювання висновків. Метою будь-якого економічного дослідження є отримання певного конкретного результату – оцінка рівня розвитку, виявлення недоліків і проблем, обчислення нових показників, розробка або поліпшення методики, формулювання програми розвитку, виведення формули, встановлення параметрів і властивостей об'єкта тощо. Процес виконання роботи (вивчення, дослідження, виробництво, виготовлення тощо) не є метою.

Мета дослідження – розробка заходів щодо оптимізації **предмету** дослідження стосовно до **об'єкта** дослідження на підставі його вивчення або аналізу стану.

Завдання, що ставляться в роботі, повинні відповідати меті дослідження, як правило, виходячи з завдань дослідження, будується структура роботи, тому завдання дослідження формулюють на підставі найменувань розділів і підрозділів.

Завдання, що будуть вирішуватися відповідно до визначеної мети, зазначаються у формі перерахунку (вивчити..., описати..., встановити..., виявити... тощо).

3. Об'єкт та предмет дослідження. Визначення об'єкта і предмета дослідження є обов'язковою складовою вступу. Під час з'ясування об'єкта, предмета і мети дослідження необхідно зважати на те, що між ними і темою роботи є логічний зв'язок. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і потребує її вивчення, або вся сукупність відношень різних аспектів теорії та практики міжнародної економічної науки, яка для дослідження є джерелом інформації (міжнародна економіка, економічна сфера, економічний регіон, галузь, фірма).

Предмет дослідження міститься у межах об'єкта, оскільки поняття "предмет" вужче, ніж поняття "об'єкт". Предмет дослідження – це не просто одна сторона об'єкту, а така його частина, за допомогою якої можна зрозуміти сутність об'єкту та дослідження якої збагачує розуміння характеристики об'єкту в цілому. В об'єкті виокремлюється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на предмет дослідження спрямована основна увага, оскільки він визначає тему роботи, яка зазначається на титульному аркуші як її назва. Іншими словами, об'єктом є те, що досліджується, а предметом — те, що в цьому об'єкті має наукове пояснення.

4. Методи дослідження.

Методи дослідження як інструмент одержання фактичного матеріалу – обов'язкові елементи вступу до магістерської роботи. Достовірність результатів наукових досліджень в значній мірі залежить від правильно обраної сукупності методів пізнання правових явищ. Перелік методів необхідно робити не «взагалі», тобто відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Вирішення поставлених завдань у роботі необхідно здійснювати з використанням наступних методів:

загальнонаукові методи: аналогія, системний аналіз, формалізація;

методи логічної абстракції: аналіз і синтез, індукція і дедукція;

економіко-математичні методи: кореляційний аналіз, регресійний аналіз, метод головних компонент, факторний аналіз, системно-функціональний аналіз та ін.;

методи економіко-статистичного аналізу: табличний, графічний, групування, класифікації;

маркетингові методи: SWOT-аналіз, PEST-аналіз, матричний, опитування, спостереження.

методи експертної діагностики: ранжування, порівняння, оцінювання.

методи моделювання: математичний, інтуїтивний, сценарний та ін.

Приклад:

При проведенні дослідження використовувалися наступні методи: логічний – для маржиналістської концепції граничної продуктивності капіталу та теорії вивозу капіталу; метод порівняльного аналізу – для аналізу індексу глобалізації; статистико-економічний – дослідження динаміки показників економіки та соціальної сфери Західної Африки; синтезу – для розробки пропозицій щодо напрямів експортної політики держави; абстракції – для формування інноваційного підходу; графічний і табличний – для наочного відображення положень кваліфікаційної роботи.

5. Наукова новизна отриманих результатів.

Важливу частину вступу займає наукова новизна. Студент має коротко викласти нові наукові положення (рішення), запропоновані особисто. Необхідно показати відмінність отриманих результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни.

Приклад:

удосконалено:

– науковий підхід до визначення стратегічних напрямів фінансування інноваційного розвитку машинобудування з урахуванням глобалізації, який, на відміну від існуючих, сформовано на основі матричного методу, що дозволяє виокремити напрями вкладення коштів у певні види машинобудівної продукції в умовах глобалізації;

набуло подальшого розвитку:

– класифікація чинників впливу на інноваційний розвиток машинобудування, яка, на відміну від існуючих, сформована на основі ознаки «глобалізаційний вплив» й містить систему одиничних та інтегральних показників, що дає можливість здійснювати розрахунки для визначення ступеня впливу чинників глобалізації на обсяги інноваційної продукції машинобудування.

6. Практичне значення одержаних результатів

Практична значущість магістерської роботи свідчить, що знання та розробки, отримані студентом в процесі її виконання, можуть бути використані в конкретній установі.

Приклад:

- рекомендації та пропозиції щодо заходів стимулювання переробних підприємств в умовах глобалізації економіки можуть бути використані в експертних оцінках нормативних документів Комітету з питань промислової політики та підприємництва Верховної Ради України;

- конкретні пропозиції стосовно розвитку українсько-турецьких торговельно-інвестиційних зв'язків можуть бути використані у діяльності Запорізької торгово-промислової палати;

- рекомендації щодо диверсифікації експортного потенціалу Запорізького регіону в умовах євроінтеграційних процесів можуть бути використані у процесі розроблення «Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2025 року» Запорізькою обласною державною адміністрацією.

7. Апробація результатів роботи та публікації студента магістратури.

Наводиться кількість наукових праць (тези, статі). Зазначається, на яких наукових конференціях, конгресах, симпозіумах, школах оприлюднено результати досліджень, викладені у науковій роботі. По кожній конференції слід вказувати її офіційну назву, місто (для закордонних – країну) та рік проведення. Апробація результатів дослідження для магістрів є обов'язковою. Вказується кількість наукових праць, в яких опубліковано основні наукові результати роботи.

Приклад:

Ключові теоретико-методичні та науково-практичні положення й висновки магістерської роботи оприлюднені автором і отримали позитивну оцінку на двох науково-практичних конференціях: VIII Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Сучасні економічні системи: стан та перспективи розвитку» (16–17.05.2018 р., м. Хмельницький); I Всеукраїнській інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Соціально-економічні, освітні та фахові проблеми молоді в умовах євроінтеграційних процесів» (27.04.2018 р., м. Запоріжжя).

Основні положення і результати магістерської роботи знайшли відображення у 2 наукових працях, з них 1 надруковано у науковому фаховому виданні (включено до наукометричної бази даних Index Copernicus), та 2 публікації апробаційного характеру (матеріали чи тези конференції).

8. Структура роботи.

На завершення вступу доцільно подати структуру роботи, тобто навести перелік її структурних елементів і обґрунтувати послідовність їх розміщення, зазначити, скільки сторінок займає основний текст магістерської роботи, додатки, вказати кількість таблиць, рисунків, використаних літературних джерел.

Завершується вступ стандартною фразою: «Робота складається зі вступу, N розділів, висновків; містить N сторінок тексту, N рисунків, N таблиць, N додатків. Перелік джерел посилань включає N найменувань».

4.7 Основна частина магістерської роботи.

Зміст основної частини повинен відповідати темі роботи й повністю її розкривати. Будь-яка наукова праця - це не сума її складових частин: важливим є логічний зв'язок роботи від її першого речення до останнього. Логічно побудована робота не містить матеріалу, що може бути вилучений з неї без порушення стрункості.

Основна частина магістерської роботи складається із 3 розділів, що в свою чергу можуть бути поділені на підрозділи згідно з внутрішньою логікою роботи. Необхідно, щоб кількість зайнятих сторінок була рівномірно розподілена між

розділами, а усередині розділів – між підрозділами. Кожний розділ слід починати з нової сторінки. Текст роботи має бути лаконічним, без надмірно доповідних описів відомих речей, повторів або відхилень від основної теми та обов'язково містити посилання на використані літературні джерела, останні публікації в періодичній літературі з проблеми, що досліджується. Не слід ускладнювати текст великими масивами законодавчих актів.

У першому розділі розкриваються основні теоретичні положення, проблеми, що існують стосовно питань, які досліджуються, огляд літератури. У розділі має бути показано теоретичні підходи до даної проблеми, визначено методи, найбільш прийнятні для вирішення проблеми. Зазвичай розглядаються сутність, зміст, організація досліджуваного процесу, його складові елементи. Огляд літератури має забезпечуватися за допомогою спеціалізованих порталів доступу до наукових видань AGORA, EBSCO, DOAJ. Загальний обсяг огляду літератури не повинен перевищувати 20% обсягу основної частини магістерської роботи.

У другому розділі виходячи із загальних теоретичних положень, розглянутих у першому розділі, рекомендується здійснити комплексну оцінку та аналіз об'єкта дослідження з позиції розкриття окремих аспектів предмета дослідження. У ньому характеризується сучасний стан предмета дослідження, його динаміка, вплив різноманітних чинників, проводиться аналіз існуючих проблем і дається їх оцінка. Для цього використовуються діючі нормативні документи, матеріали науково-практичних конференцій, результати виконання професорсько-викладацьким складом науково-дослідних робіт, статистичні дані. Статистичні дані повинні бути не тільки наведені, але й проаналізовані для обґрунтування висновків. Обробка отриманої інформації виконується з використанням прикладного програмного забезпечення (Excel, статистичні пакети, ГІС тощо). Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній темою роботи. За обсягом це найбільший розділ, в якому має бути приблизно 35–40 сторінок.

У третьому розділі приводиться обґрунтування пропозицій по вдосконалюванню тих сторін економічної діяльності, проблемні елементи яких були виявлені в другому розділі. Тобто третій розділ присвячується результатам наукового пошуку. Має містити самостійні розрахунки випускника і його осмислення, власне бачення аспектів проблеми, що досліджується (економічна ефективність, прогнозування, виявлення тенденцій, моделювання, класифікація тощо) та механізми реалізації запропонованих рішень. Визначаються шляхи і тенденції розвитку міжнародних економічних відносин в межах дослідження, формулюються висновки, узагальнення і пропозиції, що витікають із проведеного дослідження, особливо треба звернути увагу на розробку питань та шляхів покращення впровадження в практичні дії України проблеми обраної для дослідження.

За результатами дослідження після кожного розділу мають бути наведені висновки в контексті завдань, які розглядалися в його підрозділах.

4.8 Висновки.

У висновках наводяться наукові та практичні результати, отримані в процесі проведеного дослідження, формулюються розв'язані наукові проблеми та їх значення для науки і практики, наводяться рекомендації щодо наукового та практичного використання здобутих результатів.

Висновки слід нумерувати. Їх кількість має бути не меншою, ніж кількість поставлених у роботі завдань.

Висновки повинні бути короткими, конкретними і впливати з викладеного матеріалу. При аналізі висновків необхідно дотримуватися наступних правил. По-перше, висновки повинні бути нетривіальними. По-друге, в якості висновків варто формулювати отримані кінцеві результати, а не проміжні. По-третє, при формулюванні висновків недоцільно приводити положення, які не є важливими для викладу наступного матеріалу й не впливають із мети роботи. По-четверте, висновки повинні бути короткими й у стислій формі містити пророблені в процесі написання роботи питання міркування.

Висновки і пропозиції мають бути сформульовані в тезовій формі чітко, зрозуміло; відображати зміст роботи, її теоретичне і практичне значення. Кожен пункт висновків складається з двох логічних частин – твердження («визначено...») і доказу («тому що...», «на підставі...»). Усі частини магістерської роботи мають бути логічно пов'язані між собою і доповнювати одна одну.

4.9 Перелік джерел посилань.

Перелік джерел посилань містить наукові праці стосовно предмету дослідження та інші інформаційні документи, на які обов'язково мусять бути посилання в тексті магістерської роботи. До їх складу включаються назви законодавчих та інших нормативних документів, наукових статей (у т.ч. наявні публікації результатів дослідження студента магістратури) та практичних публікацій, монографій, підручників, веб-сайтів, інформацією яких користувалися під час роботи. Кількість джерел літератури має складати близько 60 найменувань, включаючи посилання на інтернет-ресурси. За виключенням класичних наукових праць до переліку літературних джерел недоцільно вносити праці, термін видання яких перевищує 7 років.

4.10 Додатки.

Додатки (якщо вони є у роботі) розміщуються після переліку джерел посилань. Вони містять необхідний ілюстрований і довідковий матеріал, що служить початковою базою для розрахунку, а саме: – таблиці допоміжних цифрових даних; – проміжні формули і розрахунки; – законодавчі акти; – заповнені бланки різних документів; – інструкції та методики; – описи алгоритмів і програм, виконаних на ЕОМ; – зразки документів. Використовуючи в тексті роботи будь-які матеріали або дані з додатків, слід робити посилання на відповідний додаток.

5. ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Оформлення магістерської роботи здійснюється згідно Національного стандарту України ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання»

Загальні вимоги. Текст друкується на одному боці аркуша білого паперу формату А4(210×297 мм), через півтора інтервали – з використанням шрифту текстового редактора Word – Times New Roman, кегль 14. За необхідністю допускається використання формату аркушів А3 (297×420 мм).

Текст магістерської роботи друкується з дотриманням таких відступів від краю сторінки: лівий – 30 мм, верхній, нижній – 20 мм, правий – 10 мм.

Під час оформлення магістерської роботи необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності та чіткості зображення впродовж усього документу. Прізвища, назви підприємств, установ, організацій у магістерській роботі наводяться мовою оригіналу. Скорочення слів і словосполучень виконуються відповідно до чинних стандартів з бібліотечної і видавничої справи.

Заголовки структурних елементів магістерської роботи та заголовки розділів треба друкувати симетрично до тексту великими літерами напівжирним шрифтом без крапки в кінці. Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів роботи потрібно друкувати з абзацного відступу з великої літери без крапки в кінці.

Якщо заголовок складається з кількох речень, їх розділяють крапкою. Розривати слова знаком переносу в заголовках заборонено.

Відстань між заголовком, приміткою, прикладом і подальшим або попереднім текстом має бути не менше ніж два міжрядкових інтервали. Абзацний відступ має бути однаковим впродовж усього тексту та дорівнювати п'яти знакам (1,25 см). Кожну структурну частину магістерської роботи починають з нової сторінки. Не дозволено розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту на останньому рядку сторінки.

Нумерація. Сторінки нумеруються арабськими цифрами, з дотриманням наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляється при комп'ютерному друці магістерської роботи у правому верхньому куті без крапки в кінці.

Титульний лист, завдання на кваліфікаційну дипломну магістерську роботу, реферат, зміст, перелік умовних позначень входять до загальної нумерації сторінок магістерської роботи, але номер сторінки на них не проставляється.

Розділи, підрозділи, пункти і підпункти магістерської роботи нумеруються арабськими цифрами. Розділи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладення суті магістерської роботи та позначатися цифрами без крапки, починаючи з цифри «1». Заголовок розділу друкується у тому ж самому рядку великими літерами без крапки в кінці. Підрозділи як складові частини розділу нумерують у межах кожного розділу окремо. Номер підрозділу складається з номера відповідного розділу та номера підрозділу, відокремлених

крапкою. Після номера підрозділу крапку не ставлять, наприклад, 1.1, 1.2 тощо. Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Пункти нумеруються у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставиться крапка. У кінці номера крапка не ставиться, наприклад, 2.3.2, потім у тому ж рядку розміщується заголовок пункту.

Підпункти нумеруються у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Такі структурні частини магістерської роботи, як завдання на магістерську роботу, реферат, зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, перелік джерел посилань не мають порядкового номера.

Таблиці, формули, рисунки нумеруються усередині кожного розділу. Наприклад, Рис. 1.1, Таблиця 2.3, формула 3.2 і т.д. При цьому слово „Таблиця” пишеться без скорочень, а слово „рисунок” скорочується „Рис.”.

Таблиці та рисунки кожного додатка нумерують окремо. Номер таблиці або рисунка додатка складається з позначення літери додатка та порядкового номера таблиці або рисунка в додатку, відокремлених крапкою. Наприклад, «Таблиця В.1 - назва», тобто перша таблиця додатка В, «Рисунок А.2 - назва», тобто другий рисунок додатка А.

Слово „Таблиця” пишеться з абзацного відступу угорі таблиці. Потім через тире пишеться її назва.

Таблиця оформлюється шрифтом Times New Roman (Сур), кегль - 12, міжстроковий інтервал – одинарний. При поділі таблиці на частини допускається її головку або боковик замінити відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці. Слово “Таблиця __” вказують один раз над першою частиною таблиці, над іншими частинами праворуч пишуть: “Продовження таблиці __” із зазначенням номера таблиці. Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуться з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставляться. Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм.

Слово «Рис.» пишеться з нового абзацу посередині під малюнком.

Рисунки та таблиці варто розміщувати нижче по тексту відразу після згадування або на наступній сторінці. Після кожної таблиці чи рисунка необхідно вказати джерело - у квадратних дужках вказується номер джерела за переліком джерел посилань. Приклад оформлення таблиць та рисунків наведено у додатку К.

Громіздкі таблиці й рисунки краще розміщувати в додатках (якщо таблиця або рисунок займає більше половини сторінки, доцільно винести їх у додаток).

Формули розміщуються посередині рядка, у самому кінці рядка справа пишеться номер формули у круглих дужках (1.1). Перша цифра означає номер розділу, до якого відноситься формула, а друга – порядковий номер формули у розділі.

Переліки. У тексті роботи можуть бути наведені переліки, що складаються як із закінчених, так і незакінчених фраз.

Якщо перелік складається з окремих слів (або невеликих фраз без розділових знаків), вони пишуться в підбір з іншим текстом і відокремлюються один від одного комою.

Приклад:

Продукція сільського господарства включає: продукцію рослинництва, продукцію тваринництва.

Якщо перелік складається із розгорнутих фраз із власними розділовими знаками, то перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою. Такі переліки подають з малої літери з абзацного відступу. Після кожного з пунктів переліку ставиться крапка з комою, а після останнього – крапка.

Приклад:

Для позареалізаційних доходів датою отримання доходу визнається:

- а) дата підписання сторонами акту прийому передачі – для доходів;*
- б) дата надходження грошових коштів на поточний рахунок;*
- в) дата визнання боржником або дата набрання законної сили рішення суду;*
- г) останній день звітного (податкового) періоду – за доходами;*
- д) дата виявлення доходу (отримання і (або) виявлення документів, що підтверджують наявність доходу).*

Якщо у роботі є переліки зі складною ієрархією, тоді підпорядкованість позначають малими літерами української абетки, далі — арабськими цифрами, далі — через знаки «тире». Після цифри або літери певної позиції переліку ставлять круглу дужку. Текст кожної позиції переліку треба починати з малої літери з абзацного відступу відносно попереднього рівня підпорядкованості.

Приклад:

- а) _____;*
- б) _____;*
 - 1) _____;*
 - _____;*
 - _____;*
 - 2) _____;*
- в) _____.*

Коли елементи переліку є закінченими фразами, їх пишуть з абзацними відступами, починаються з великих літер і відокремлюють один від іншого крапкою.

Посилання. При написанні роботи студент повинен посилатися на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться у роботі, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні

видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал, не включений до останнього видання.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке є посилання у роботі. Посилання в тексті роботи слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1-7]...» або «...[1, с. 15].». Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад «... у формулі (2.1)». На всі таблиці та рисунки повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» та «рисунок» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...у табл.1.2, ...на рис. 1.4». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3, ... див. рис. 1.2».

Перелік джерел посилань слід розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні робіт), в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи - Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (приклад оформлення джерел розміщений на персональній сторінці кафедри міжнародних економічних відносин на сайті ЗНТУ)

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках роботи, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком великими літерами друкується слово «ДОДАТОК _____» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б. Один додаток позначається як додаток А. Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 - другий розділ додатка А; В.3.1 - перший підрозділ третього розділу додатка В. Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 - другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А.1) - перша формула додатка А.

Мова і стиль. Магістерська робота повинна виконуватися державною мовою. Слід уважно підходити до вибору наукових термінів та визначень, посилаючись при цьому на авторитетні джерела (підручники, довідкові та нормативні видання тощо).

Щоб уникнути суб'єктивних суджень й акцентувати основну увагу на предметі висловлювання, в тексті застосовують переважно виклад від третьої

особи (“...автор рекомендує”) або від першої особи множини (“...на нашу думку”, “...зазначимо, що”), часто використовують безіменну форму подачі інформації (“...як було сказано”). Текст магістерської роботи слід старанно вчитати та перевірити на наявність помилок.

6. ПІДГОТОВКА ВІДГУКУ ТА РЕЦЕНЗІЇ ДЛЯ ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

6.1 Підготовка відгуку. Завершену магістерську роботу студент подає науковому керівникові для перевірки та підготовки відгуку на неї (додаток Е).

У відгуку керівник здійснює оцінку здобувача та його роботи у процесі підготовки магістерської роботи, зокрема:

- рівень теоретичних та методичних знань магістра;
- оцінка якості вирішення завдань дослідження;
- аналіз та оцінка запропонованих пропозицій студента;
- участь у науково-дослідній роботі;
- практичне значення пропозицій магістра;
- пунктуальність у виконанні роботи;
- недоліки магістерської роботи;
- загальні висновки та оцінка магістерської роботи.

Керівник оцінює магістерську роботу записом: “Рекомендується до захисту”, а в разі негативної оцінки – “До захисту не рекомендується”. У випадку негативного висновку щодо допуску студента магістратури до захисту, це питання виноситься на розгляд засідання кафедри за участю керівника.

6.2 Рецензування магістерської роботи. Кожна магістерська робота направляється на внутрішнє або зовнішнє рецензування. Рецензентом можуть виступити науково-педагогічні працівники суміжних кафедр ЗНТУ. Для студентів, які навчаються без відриву від виробництва, рецензентом може бути фахівець підприємства, установи, організації тощо, де працює студент. Коло наукових та фахових інтересів рецензентів має відповідати тематиці магістерської роботи.

Рецензія подається у письмовому вигляді, в довільній формі і має містити такі складові:

- загальна характеристика, актуальність та практичне значення теми магістерської роботи;
- відповідність змісту магістерської роботи її меті та завданням;
- позитивні сторони магістерської роботи та її недоліки;
- дотримання стандартів оформлення роботи (оформлення, стиль і грамотність викладання);
- загальні висновки і оцінка магістерської роботи за чотирибальною системою (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”).

Рецензент має підписати рецензію із зазначенням свого прізвища, імені, по батькові, місця роботи і посади, яку займає (додаток Ж).

Магістерська робота, підписана автором, разом з супровідними документами (відгуком керівника, рецензією, ксерокопіями опублікованих

статтей та / або тез конференції) подається на випускову кафедру, де проводиться її попередній захист. За результатами засідання кафедри формується протокол.

Після проходження попереднього захисту, студент оформлює форму опису роботи магістра для включення її до університетського репозитарію ЗНТУ (додаток И) та разом з електронним носієм, на якому міститься магістерська робота (на CD-диску у форматах .docx та .pdf з типовими – іменами файлів: Diplom_Ivanenko_2018.docx та Diplom_Ivanenko_2018.pdf), передає на кафедру.

6.3 Перевірка магістерської роботи на академічний плагіат.

Академічний плагіат – оприлюднення (часткове або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворенню опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Унікальність твору – співвідношення матеріалу, що не має збігів з іншими публікаціями, до загального об'єму матеріалу.

Перевірка магістерської роботи студента на наявність плагіату здійснюється на етапі допуску роботи до захисту. Термін подання роботи на перевірку на плагіат – не пізніше ніж за 10 днів до захисту перед ЕК.

Підтвердженням проходження перевірки на наявність запозичень в кваліфікаційній роботі є скріншот результатів перевірки роботи спеціалізованими онлайн сервісами з визначення ступеня унікальності роботи. Рекомендовані для використання безкоштовні онлайн сервіси: AntiPlagiarism.Net, Advego Plagiatus, Shingles Expert.

Перевірка магістерської роботи на академічний плагіат базується на основі показника оригінальності твору (кількісного показника, вираженого у відсотках, який відображає співвідношення авторського тексту до загального обсягу твору). Показники оригінальності текстів подано в табл. 6.1.

Таблиця 6.1 - Показники оригінальності текстів магістерської роботи (у відсотках до загального об'єму матеріалу)

Пояснення	Показник оригінальності магістерської роботи
Достатня унікальність, робота допускається до захисту	100-70%
Низька унікальність, робота потребує доопрацювання	69-50%
Незадовільна унікальність, робота відхиляється	50% та нижче

Після перевірки **магістерської роботи** на плагіат, вирішується питання про допуск студента до подальшого захисту перед ЕК. Студент, у якого магістерська робота не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, підготовлена без дотримання затвердженого плану, не містить матеріалів конкретного дослідження, обґрунтованих пропозицій, містить академічний плагіат, не має відгуку, рецензії, до захисту не допускається.

Після захисту текст магістерської роботи розміщується у локальному репозитарії університету. Для розміщення в локальному репозитарії

університету магістерської роботи студента PDF-файл з електронною версією документа формується згідно таких вимог:

- повна версія документа повинна бути оформлена єдиним файлом;
- у файлі мають бути відсутні активні гіперпосилання;
- формат зберігання документа – pdf;
- розмір файла має бути меншим 5 Мбайт;
- PDF-файл має бути доступним для індексації тексту (це можна перевірити за допомогою інструменту "Пошук" Adobe Reader);
- усі підписи та печатки мають бути в документі у графічному вигляді.

Обов'язковою є наявність супровідного DOC-файлу (назва файла має розпочинатися префіксом «ДС-»), який містить заповнену форму метаданих Дублінського ядра (приклад оформлення наведено у додатку И).

7. ПІДГОТОВКА ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ДОПОВІДІ ДО ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Основною метою презентації є забезпечення стислого та наочного подання основних результатів та положень магістерської роботи.

Презентацію до магістерської роботи доцільно виконувати за допомогою програмного забезпечення MS PowerPoint. Необхідну кількість та зміст матеріалу презентації студент визначає самостійно, але погоджує його з керівником.

Презентація повинна мати чітку структуру, яка подана в табл. 7.1.

Таблиця 7.1 - Структура презентації магістерської роботи

Номер слайду	Пояснення
1	тема магістерської роботи, прізвище доповідача та керівника, рік захисту;
2	актуальність теми магістерської роботи та проблема дослідження;
3	мета та завдання магістерської роботи;
4	об'єкт та предмет дослідження;
5	методи дослідження;
6	наукова новизна отриманих результатів;
7-18	опис даних, які отримані в основній частині роботи;
19-20	висновки та рекомендації до впровадження результатів магістерської роботи.

При розробці слайдів презентації доцільно дотримуватися таких рекомендацій:

1. Оформлення.

- максимальна кількість слайдів не повинна перевищувати 20 одиниць;
- шаблон оформлення однаковий для всіх слайдів презентації;
- фон слайдів – білий колір; графіка та текст – чорний колір.
- текстовий матеріал подається з лаконічно використанням ключових слів і фраз (розмір шрифту 16-20, напівжирний); числовий матеріал – у таблицях або діаграмах;

– незначне використання ефектів анімації. Ефекти повинні акцентувати увагу на ключових моментах доповіді. Не використовуйте ефекти анімації: “виповзання”, “поява тексту по літерах”, для “останніх” об'єктів.

2. Особливості сприйняття елементів презентації.

– враховуйте умови розділення слайда документа на різні зони; розміщуйте більш важливі об'єкти у правому верхньому куті, а в лівому нижньому – менш важливі;

– вільна, “невикористана” площа наочної поверхні, може становити до 30%; використана – не більше 70%;

– використовуйте якомога більше таблиць, схем, діаграм, рисунків та ін.;

– час презентації одного слайда не повинен перевищувати 5 секунд, крім випадку, коли вам дійсно необхідно затримати появу об'єкта.

3. Доповідь.

Доповідь магістра доповнює інформацію на слайдах презентації, а не дублює її. Вона повинна бути змістовною. Необхідно уникнути простого переказу змісту роботи, а також детальної техніки розрахунків. Структурно доповідь складається з трьох частин:

– вступ – 2–3 хвилини (короткий зміст вступу в роботу – обґрунтування вибору теми, мета, завдання, методика дослідження тощо);

– інформація про виконану роботу – 3–4 хвилини (послідовно за розділами основної частини – що автором самостійно здійснено, проаналізовано, розраховано тощо).

– повний виклад результатів дослідження, які є предметом захисту, – 3–4 хвилини (висновки).

При цьому, випускнику рекомендується в доповіді уникати слів «я», «мною». Слід використовувати вирази «нами отримано», «в процесі дослідження ми» тощо. Наприкінці доповіді випускник повинен повідомити про її закінчення словами «Доповідь закінчено, дякую за увагу».

Перед захистом студент зобов'язаний ознайомитися з відгуком і рецензією, проаналізувати їх та підготувати відповіді на зауваження.

8. ЗАХИСТ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Захист випускних кваліфікаційних робіт проводиться на відкритих засіданнях Екзаменаційної комісії (ЕК), до складу якої входять голова та члени комісії. Головою ЕК призначається фахівець відповідного напрямку наукової діяльності. Списки голів та склад членів ЕК (не більше чотирьох осіб) затверджуються ректором університету не пізніше ніж за місяць до початку роботи ЕК. Захист магістерських робіт проводиться при обов'язковій присутності керівника магістерської роботи (у випадку відсутності керівника з поважних причин, його може представляти завідувач кафедри).

До захисту не допускаються студенти, які не виконали навчальний та індивідуальний плани роботи й мають академічну заборгованість.

Дата захисту визначається графіком засідань ЕК, що затверджується ректором університету і доводиться деканом факультету до відома голови, членів ЕК та студентів магістратури за два тижні до дня початку роботи ЕК.

Перед початком захисту магістерських робіт випускаюча кафедра подає до ЕК такі документи:

- зведену відомість про виконання студентами магістратури навчального плану та отримані ними оцінки;
- магістерську роботу студента;
- електронний носій з повним текстом роботи;
- письмовий відгук керівника випускної кваліфікаційної роботи;
- письмову рецензію на випускну кваліфікаційну роботу;
- фотокопії опублікованої статті та / або тези конференції з тематики роботи з вихідними даними.

Студент подає кожному члену ЕК ілюстративний матеріал (роздрукована презентація MS Power Point).

Процедура захисту випускних кваліфікаційних робіт проходить у наступному порядку:

- інформація завідувача кафедри про виконання випускником навчального плану;
- доповідь випускника з демонстрацією презентації тривалістю 8–10 хвилин;
- відповіді на питання членів ЕК і присутніх на захисті;
- оголошення відгуку та рецензій;
- відповіді студента на зауваження керівника і рецензента.

Процедура захисту магістерської роботи протоколюється секретарем комісії. Рішення ЕК щодо оцінки знань, виявлених при підготовці та захисті магістерської роботи, а також про присвоєння студенту освітнього ступеня магістра та видачу йому державного документа приймається на закритому засіданні ЕК відкритим голосуванням. При однаковій кількості голосів голови ЕК є вирішальним.

Шкала та критерії оцінювання магістерської роботи наведено в табл. 8.1.

Таблиця 8.1 - Шкала та критерії оцінювання магістерської роботи

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	Критерії оцінювання
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Тема роботи розкрита творчо, здійснено емпіричне обґрунтування взаємозв'язків об'єкта дослідження, надані рекомендації щодо вирішення окремих проблем практичної ситуації. Проведено аналіз емпіричного матеріалу за допомогою методів математичного моделювання економічних процесів. Доповідь студента і відповіді на запитання при прилюдному захисті були логічними, послідовними та аргументованими. Оформлення роботи виконано з урахуванням всіх вимог. Робота виконана самостійно, були враховані всі зауваження і побажання наукового керівника. Графік написання роботи дотримано. Результати дослідження найшли своє відображення в публікації наукової статті та пройшли апробацію на 2 науково-практичних конференціях.

B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	Тема розкрита достатньо повно, розділи логічно пов'язані, висновки аргументовано та підкріплено емпіричним матеріалом. Проте є певні недоліки, аргументи є поверховими або базуються на застарілих даних, автор мало використовує першоджерела. Відповіді на запитання членів комісії є в основному правильними. Робота у більшості відповідає вимогам. Результати дослідження пройшли апробацію на 2 науково-практичних конференціях.
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	Тема роботи в основному розкрита, проте мають недоліки змістовного характеру: нечітко сформульована мета роботи, зроблені висновки не відповідають поставленим завданням. В аналітичній частині є надлишок елементів описовості, добір інформаційних матеріалів не завжди обґрунтований, пропозиції та рекомендації обґрунтовані непереконливо. Відповіді на запитання членів комісії частково правильні або неповні. Робота виконана у неналежний термін без поважних причин. Є зауваження щодо оформлення роботи. Результати дослідження пройшли апробацію на науково-практичній конференції (для кількості балів 70-74).
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Висновки не відповідають меті роботи. Розділи погано пов'язані між собою, предмет дослідження відмінний у різних розділах. Відсутні сучасні джерела наукової і статистичної інформації. Аналіз виконаний поверхово, переважає описовість, запропоновані заходи випадкові і не впливають з аналізу. Відповіді на запитання комісії неточні або неповні.
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Результати захисту магістерської роботи оголошуються у день захисту після оформлення протоколів засідання ЕК.

ДОДАТОК А
Приклад оформлення титульної сторінки
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Економіко-гуманітарний інститут, гуманітарний факультет
(повне найменування інституту, назва факультету)

Кафедра міжнародних економічних відносин
(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА ДИПЛОМНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему _____

Виконав

студент ___ курсу, групи _____
спеціальності 292 «Міжнародні економічні
відносини», ОПІ «Міжнародний бізнес»
(код і назва напрямку підготовки, спеціальності)

(прізвище та ініціали студента)

Керівник

(прізвище та ініціали)

Рецензент

(прізвище та ініціали)

м. Запоріжжя
2018 рік

ДОДАТОК Б

Приклад оформлення завдання на кваліфікаційну дипломну магістерську роботу

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Запорізький національний технічний університет

(повне найменування вищого навчального закладу)

Інститут, факультет: Економіко-гуманітарний інститут, гуманітарний факультет

Кафедра: Міжнародні економічні відносини

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): магістр

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини», ОПП «Міжнародний бізнес»

(код і назва)

Галузь знань: 29 міжнародні відносини

(код і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., професор

Прушківська Е.В.

“ ___ ” _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ**НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ ДИПЛОМНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ**

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «__» ____ 2018 року №__

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) _____

ДОДАТОК В

Приклад оформлення реферату

РЕФЕРАТ

КДМР: 118 с., 16 рис., 17 табл., 5 формул, 81 джерело, 3 додатки.

Мета роботи – виявлення та класифікація перспектив розвитку зовнішньоекономічних відносин Запорізького регіону із країнами ЄС та розробка шляхів їх співробітництва з урахуванням сучасних торговельно-економічних інтересів.

Об’єкт дослідження – регіональні особливості зовнішньоекономічної діяльності в умовах євроінтеграції.

Предмет дослідження – перспективи розвитку зовнішньоекономічних відносин Запорізького регіону з країнами ЄС.

Методи дослідження – діалектичний, системний, наукового пізнання, синтезу, порівняння, системно-структурний, абстрактно-логічний, графоаналітичний, економіко-статистичний, інтуїтивне прогнозування.

Анотація.

Ключові слова (українською мовою)....

Аннотация......

Ключові слова (російською мовою)....

Abstract.....

Ключові слова (англійською мовою)....

ДОДАТОК Г

Приклад оформлення змісту

ЗМІСТ

Завдання на кваліфікаційну дипломну магістерську роботу	2
Реферат.....	4
Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів.....	7
Вступ.....	8
1 РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ	
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	11
1.1 Сутність зовнішньоекономічної діяльності та зовнішньоекономічних зв'язків регіону	11
1.2 Методика оцінки розвитку зовнішньоекономічної діяльності регіону.....	26
1.3 Фактори впливу на розвиток зовнішньоекономічних відносин регіонів України з країнами ЄС	34
2 ДИНАМІКА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН	
ЗАПОРІЗЬКОГО РЕГІОНУ З КРАЇНАМИ ЄС.....	41
2.1 Аналіз показників динаміки та результативності зовнішньоторгівельної діяльності	41
2.2 Оцінка розвитку інвестиційного співробітництва Запорізького регіону з країнами ЄС	51
2.3 Діагностика проблем зовнішньоекономічної діяльності регіону в сучасних умовах	57
3 ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО	
СПІВРОБІТНИЦТВА ЗАПОРІЗЬКОГО РЕГІОНУ З КРАЇНАМИ ЄС	66
3.1 Формування євроорієнтованої зовнішньоекономічної стратегії регіону.....	66
3.2 Стратегічні напрями розвитку зовнішньоекономічної діяльності на основі нарощування експортного потенціалу регіону	85
3.3 Шляхи розвитку інвестиційного співробітництва Запорізького регіону з країнами ЄС	95
Висновки.....	100
Перелік джерел посилань.....	105
Додаток А Динаміка індексу покриття експорту імпортом та валового регіонального продукту в регіонах України.....	114
Додаток Б Товарна структура зовнішньої торгівлі Запорізької області за 2015 рік	116
Додаток В Індекс євроінтеграційного поступу.....	117

ДОДАТОК Д

Приклад оформлення переліку умовних позначень, символів,
одиниць, скорочень і термінівПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ,
СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ

Скорочення	Словосполучення
АСЕАН	Асоціація держав Південно-Східної Азії
АТЕС	Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво
БВО	Британські Віргінські острови
ВВП	Валовий внутрішній продукт
ГФ	Гуманітарний факультет
ЄБРР	Європейський банк реконструкції та розвитку
ЄБА	Європейська Бізнес Асоціація
ЄС	Європейський Союз
ЗіП	Злиття і поглинання
ін.	інші
ІТ	Інформаційні технології
ІФС	Міжнародна фінансова корпорація
МБРР	Міжнародний банк реконструкції та розвитку
НБУ	Національний банк України
ОЕСР	Організації економічного співробітництва та розвитку
ООН	Організація Об'єднаних Націй
ПП	прямі іноземні інвестиції
рис.	рисунок
р.	рік
СОТ	Світова організація торгівлі
США	Сполучені Штати Америки
табл.	таблиця
ТНК	транснаціональна корпорація
ФРН	Федеративна республіка Німеччини
ЦСЄ	країни Центральної та Східної Європи
ЮНКТАД	Конференція ООН з торгівлі та розвитку

ДОДАТОК Ж
Приклад оформлення рецензії на магістерську роботу

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну дипломну магістерську роботу студента/студентки
гуманітарного факультету

Запорізького національного технічного університету

на тему «_____»

подану на здобуття освітнього рівня магістр за ОПП «Міжнародний бізнес»,
спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»

1. Загальна характеристика роботи, її актуальність. Нині відбувається процес трансформації регіональної зовнішньоекономічної діяльності. Односторонні обмеження з боку Росії на імпорту українських товарів, як і взаємні обмеження у сфері українсько-російського співробітництва, спонукали промислові регіони України до пошуку ринків збуту, альтернативних російському, а почасти – і джерел постачання цілого ряду товарів. Причому зазначені зрушення в українсько-російській торгівлі відбувалися на тлі економічних і соціально-політичних процесів глобального характеру. Включення регіонів України в європейський економічний простір зумовлює необхідність не лише нарощування торговельних та інвестиційних потоків у сфері, але й підвищення їх конкурентоспроможності. Проте, недостатня розробка сучасних механізмів стимулювання зовнішньоекономічної діяльності з країнами ЄС в сучасних умовах, відсутність організаційно-економічного обґрунтування забезпечення розширеного співробітництва Запорізького регіону з країнами ЄС обумовлює актуальність роботи.

2. Відповідність змісту роботи її меті та завданням. Зміст роботи відповідає розробленій темі. Тема роботи розкрита в повному обсязі відповідно до поставлених завдань. Вивчено перспективи розвитку зовнішньоекономічних відносин Запорізького регіону із країнами ЄС та розроблено шляхи їх співробітництва з урахуванням сучасних торговельно-економічних інтересів. Запропоновано елементи формування регіональної експортноорієнтованої стратегії та здійснено прогноз розвитку зовнішньоекономічних відносин.

3. Дотримання стандартів оформлення роботи. Робота відповідає вимогам до написання кваліфікаційних робіт.

4. Недоліки. В роботі доцільно б було надати більше аналітичного матеріалу щодо співробітництва Запорізького регіону з різними країнами ЄС.

5. Загальні висновки і оцінка магістерської роботи. Робота виконана в повному обсязі, згідно завдання, відповідає вимогам до написання кваліфікаційних робіт і заслуговує оцінки “відмінно”.

Рецензент _____
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

_____ (прізвище, ім'я та по батькові)

Дата _____

Підпис _____

ДОДАТОК И
Приклад заповнення форми опису роботи магістра згідно
стандарту метаданих Дублінське ядро

DC.Title		uk	Зона вільної торгівлі як засіб посилення інтеграційних зв'язків між Канадою та Україною
DC.Title		en	Free Trade Area as a means for further integration between Canada and Ukraine
DC.Title		ru	Зона свободной торговли как средство усиления интеграционных связей между Канадой и Украиной
DC.Title.Alternative			
DC.Creator.PersonalName		uk	Водоп'янова, Євгенія Олегівна
DC.Creator.PersonalName		en	Vodoryanova, Yevgeniya O.
DC.Creator.PersonalName		ru	Водопьянова, Евгения Олеговна
DC.Contributor.Author.ORCID	ISO27729		
DC.Contributor.Author.ORCID	ISO27729		
DC.Subject		en	free trade agreement
DC.Subject		en	bilateral relations
DC.Subject		en	integration
DC.Subject		en	globalization
DC.Subject		en	global trade integration
DC.Subject		uk	угода про вільну торгівлю
DC.Subject		uk	двосторонні відносини
DC.Subject		uk	інтеграція
DC.Subject		uk	глобалізація
DC.Subject		uk	глобальна торговельна інтеграція
DC.Subject		ru	соглашение о свободной торговле
DC.Subject		ru	двусторонние отношения
DC.Subject		ru	интеграция
DC.Subject		ru	глобализация
DC.Subject		ru	глобальная торговая интеграция
DC.Description			
DC.Description.tableOfContents			1 Теоретичні засади дослідження зон вільної торгівлі 2 Аналіз інтеграційних зв'язків між Україною та Канадою 3 Перспективи розвитку інтеграційних процесів між Україною та Канадою
DC.Description.Abstract		uk	У магістерській роботі розглянуто теоретичні основи формування зон вільної торгівлі, запропоновано класифікацію зон вільної торгівлі в залежності від виду цільової дії та визначено їх зміст, проаналізовані структурні зв'язки економічної співпраці України та Канади ,

			рекомендовано напрямки удосконалення механізму державної підтримки інтеграційних процесів
DC.Description.Abstract		en	Master thesis examines the theoretical foundations for the formation of free trade zones, proposes a classification of free trade zones models depending on the type of targeted action and determines their content, the structure bond and economic cooperation between Ukraine and Canada is analyzed, directions for improving the government support mechanism of the integration processes are recommended
DC.Description.Abstract		ru	В магистерской работе рассмотрены теоретические основы формирования зон свободной торговли, предложена классификация зон свободной торговли в зависимости от вида целевого действия и определено их содержание, проанализированы структурные связи экономического сотрудничества Украины и Канады, рекомендованы направления усовершенствования механизма государственной поддержки интеграционных процессов
DC.Publisher			Кафедра міжнародних економічних відносин
DC.Publisher.CorporateName			Запорізький національний технічний університет
DC.Publisher.E-mail			kafedra_market@zntu.edu.ua
DC.Publisher.Address			69063, Запоріжжя, вул. Жуковського, 64
DC.Contributor.Other		uk	Прушківська, Емілія Василівна
DC.Contributor.Other		en	Prushkivska, Emilia V.
DC.Contributor.Other		ru	Прушковская, Эмилия Васильевна
DC.Date.Issued	ISO8601		2018
DC.Type			Магістерська робота
DC.Format	IMT		application/msword, application/pdf
DC.Language			uk
DC.Identifier.Citation			Водоп'янова Є.О. Зона вільної торгівлі як засіб посилення інтеграційних зв'язків між Канадою та Україною : дипломна магістерська робота за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» / Є.О. Водоп'янова. Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – 120 с.

Керівник роботи _____

(підпис)

(ПІБ)

ДОДАТОК К

Приклад оформлення таблиць та рисунків

Таблиця 2.1 - Сильні і слабкі сторони авіаційної промисловості України*

№	Сфера діяльності	Сильні сторони	Слабкі сторони
1	Виробництво	високий виробничий потенціал	високий ступінь зносу основних виробничих фондів, недостатня диверсифікація виробництва, залежність від постачань комплектуючих іноземними виробниками
2	Фінансова та інвестиційна діяльність	свобода у використанні прибутку	недостатнє державне фінансування, неефективне використання державних коштів, низька інвестиційна привабливість, неможливість залучення приватних інвесторів
3	Маркетинг та збут	впізнаваність на світовому ринку АТ	відсутність широкого внутрішнього ринку, відсутність дієвого механізму лізингу, зростаюча неконкурентоспроможність порівняно з іноземними виробниками
4	Науково-технологічна сфера	можливість створювати унікальні зразки АТ	недостатнє фінансування і впровадження наукових розробок, слабкий взаємозв'язок виробництва з наукою, брак кваліфікованих кадрів

*Джерело: складено автором за [26]

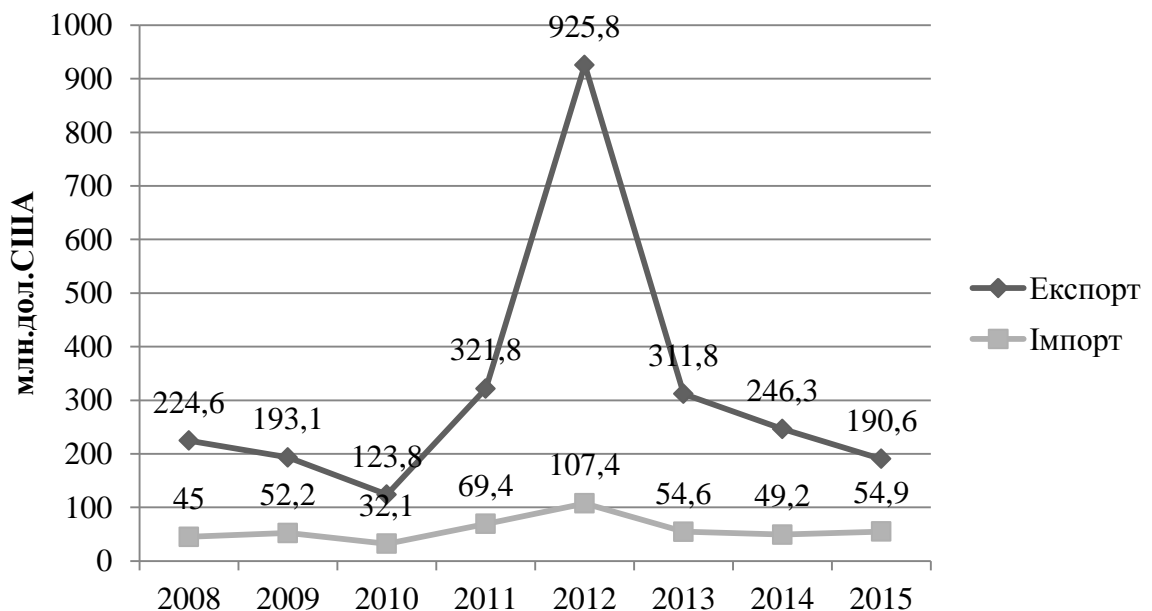

Рис. 2.1 – Зовнішня торгівля України літальними апаратами за 2008-2015 рр.*

*Джерело: складено автором за [43; 44]